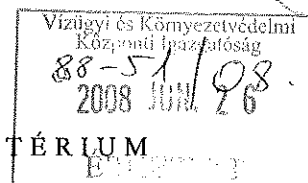

KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI MINISZTERIUM

KÖZÉP-DUNÁNTÚLI KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI
ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG

37A
KDT
Körny
re!

Vízügyi és Környezetvédelmi Központi
Igazgatóság
Dr. Váradi József Főigazgató Úr részére
Budapest
Márvány u. 1/c.
1012

Ügyszámunk: 17027/07.
Iktatószámunk: 49237/08.
Ügyintézőnk: Marjovszky István
Ügyiratszámuk: 00088/0002/2008.
Ügyintéző: Kiss Zoltán

Tárgy: Jelentős vízgazdálkodási kérdések, problémák véleményezése a KDT
KTVF működési területén

Handwritten signature and date: 2008.06.26

Tisztelt Főigazgató Úr!

A hazai vízgazdálkodás jelenleg talán legnagyobb problematikája a csapadékok szélsőségesebbé válásából adódó mennyiségi kiegyenlítetlenség, a rövid idejű csúcsok.

A vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló 221/2004.(VII.21) Korm. r. 3. §.-a szerint a vízgyűjtő-gazdálkodási tervnek a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal összhangban kell tartalmaznia azokat a tevékenységeket, elemzéseket, beavatkozásokat, amelyek a vizek jó állapotának eléréséhez vezethetnek. A program alapelvei közül kiemelendő a fenntartható fejlődés Herman Daly szerinti megfogalmazása. Eszerint: „a folyamatos szociális jólét elérése anélkül, hogy az ökológiai eltartó képességet meghaladó módon növekednénk.”

A program 3. fejezete a különleges kezelést igénylő területeken történő beavatkozások keretében a 3.7 pont alatt foglalkozik vizeink védelmével és a fenntartható használatra vonatkozóan akcióprogramot is tartalmaz. A második Nemzeti Természetvédelmi Alapterv időszakában tervezett tevékenységekről pedig az 5.4 fejezet szól.

A problémafeltárással tehát szorosan összefüggőnek kell tekintenünk annak vizsgálatát, hogy az akcióprogram tervezett célkitűzései (3.7.1-3.7.6. pontok) közül melyek nem valósultak meg maradéktalanul. Így például nincs tudomásunk olyan **vízföldtani modell-rendszer kiépítettségéről és annak terhelhetőségi vizsgálatok végzéséhez való alkalmazhatóságáról**, amelyek a **fenntartható termálvíz-gazdálkodás** stratégiájának megalapozásához szolgálhatnának. (3.7.3. b. pont)

A Nemzeti Természetvédelmi Alapterv 2003-2008. éves időszakára tervezett tevékenységek közül 2007. január 1.-től megkezdődött a vizes élőhelyek monitorozása, mely megfelel az EU Víz Keretirányelv előírásainak. Az EU által szorgalmazott integrált szemléletnek megfelelően a monitorozás az irányelv által megjelölt élőlénycsoportok vizsgálata mellett kiterjed olyan természetvédelmi területekre is, ahol vizes élőhely található. Mindez segíti a vízgyűjtő-gazdálkodás tervezés folyamatát.

Telefon: (22) 514-300
Telefax: (22) 313-564

Székesfehérvár, Hosszúsétatér 1.
Levél cím: 8002 Székesfehérvár Pf.: 137
Kérjük, hogy válaszukban hivatkozzanak az iktatószámunkra!
c:\documents and settings\vakoczi\dokumentumok\17027.doc

Ügyfélszolgálat: (22) 514-310
Ügyfélfogadási idő:
Hétfő-csütörtök: 9⁰⁰-15⁰⁰
Péntek: 9⁰⁰-12⁰⁰

A feltárt vízgazdálkodási kérdéseket illetően néhány észrevétel:

- A hosszirányú átjárhatóság problematikája majdnem minden a működési területünkön lévő vízgyűjtőn megjelenik. A problémafelvetéssel óvatosan kell bánni, mert az átjárhatóság részleges hiánya nem feltétlenül jelent olyan ökológiai problémát, mely a víztest jó állapotának kialakulását vagy meglétét adott esetben lényegesen befolyásolná. Nyilvánvaló például, hogy a Császár víz hosszirányú átjárhatósági problematikáját nem az arra rátelepült tározók áthelyezésével lehet megoldani.
- A Velencei tó vízgyűjtőjét illetően meg kellene vizsgálni, hogy a feladathoz kapcsolódó WAREMA project összefoglaló értékelő anyaga tartalmaz-e olyan problémafelvetést, ami a KÖVIZIG által vitára bocsátott anyagban nem szerepel, de mégis jelentősnek mondható. (pl: természet közeli mező- és erdőgazdálkodás viszonylagos hiánya)
- A Közép-Duna vízgyűjtő esetében az egymással nagyjából párhuzamosan folyó Váli víz, és a Szt. László patak települések tisztított szennyvizeit is elvezeti. Ha ezeket a szennyvizeket a kettő közül csak az egyik (a nagyobb vízhozamú) vízfolyásba terelnék be, az ott nem feltétlenül vezetne az ökológiai állapot romlásához, míg a másik állapota kifejezetten javulna. A szennyvízátvezetés javasolt vizsgálata azonban csak akkor indokolt, ha egyben alacsonyabb környezetérzékenységgű, természetvédelmi szempontból kevésbé védett területre vezethető gazdaságosan a szennyvíz.
- A völgyzárógátas halastavak általában közcélú vízfolyásra települnek és magántulajdonban vannak. Hasonló a helyzet a közcélú vízfolyásokba telepített magáncélú duzzasztóknál is. Ezeknél a közcélú vízfolyások „élete” (mennyisége, minősége) függ a magántulajdonú tavak üzemeltetésétől. A tavak üzemeltetését a hatóság által jóváhagyott üzemeltetési szabályzat szerint és a vízjogi engedély szerint kell üzemeltetni. A vízfolyáskezelőknek nagyobb figyelmet kell fordítani az ellenőrzésre és szükség esetén a hatóság intézkedését kérni.

A halastó rendszerek ill. egy vízfolyásra települt halastavak üzemeltetésének összehangolására nagyobb figyelmet kell fordítani és az engedélyekben is hangsúlyosabbá kell tenni az erre vonatkozó előírásokat a teljes vízfolyásra vonatkozó vízgazdálkodási szempontok (vízkormányzás rendje) érvényesítésével.

A tavak jelentősen megváltoztatják a vízfolyás vízminőségét, ráadásul nem fizetnek vízkészlet járulékot a vízhasználatért.

A tavak egyébként árvízcsúcs csökkentő funkciót is betöltenek általában és elősegítik a vizek helyben tartását ill. lassabb levezetését

- Sok állattartó telep az állami gazdaságok és termelő szövetkezetek megszűnése után vagy már előtte is?) „elvadult”. A trágya ill. a trágyával szennyezett vizek tárolása nem megfelelő módon történik, ami szennyezheti mind a felszín alatti, mind a felszíni vizeket. Számos telepen elkészült, vagy megindult már a korszerűsítés.
- Az önkormányzatok sok esetben a vízbázisaik védőterületén jelölnek ki fejlesztési területeket. Ezeket a fejlesztéseket megtiltani általában nem lehet, csak korlátozni, de emellett is fokozzák az elszennyeződés lehetőségét.

A vizek védelme érdekében bőven van még előrelépési lehetőség. Tudatosítani kell az állampolgárokkal a vizek védelmének fontosságát. Jelentős propagandára van szükség.

- A szennyvízkibocsátások ellenőrzése jogszabály alapján önellenőrzés keretében történik, hatósági mintázásra csak jelentősebb ipari kibocsátások esetében és az ismerten problémás kibocsátásoknál kerül sor, ezért az üzemeltetőkre nagy felelősség hárul. A nagyobb felelősségvállalás és a gondos üzemeltetés mellett is lehetnek havária esetek, melyek során szennyeződhetnek a vizek.

A szennyezés megelőzésére ill. a lehető legkisebb mértéken tartására kárelhárítási tervet kell készíteni. Sajnos az üzemi vízminőségi kárelhárítási tervek készítésére kötelezett tevékenységek körét a 90/2007. (IV.26.) Kormányrendelet erősen szűkítette, pedig ezen tervek tartalmazzák a kárelhárítási feladatokat és a kötelezően értesítendő névsorát. Ezt minden potenciális szennyező forrásnak minősülő tevékenységre fontos lenne kiterjeszteni, legalább úgy, ahogyan az a korábbi 21/1999. (VII.22.) KHVM-KöM együttes rendeletben volt.

A vízhasználatokhoz kapcsolódó szennyvíz kibocsátások tekintetében a vízgyűjtőkön található meglévő és tervezett kibocsátások esetében az új EU követelményeknek megfelelő határértékek megállapításra kerültek.

Emellett az ipari és kommunális kibocsátók esetében az egyedi enyhébb kibocsátási határértékek elbírálásával és az esetenként szigorúbb egyedi határértékek megadásával a vízfolyások terhelése várhatóan csökkenni fog.

A jövőben az elfogadott egyes vízgyűjtő gazdálkodási tervekben foglaltak szerint – amennyiben szükséges, lehetőség van a vízgyűjtő gazdálkodás szabályairól szóló jogszabály rendelkezései alapján az egyes vízgyűjtőkön meglévő vagy tervezett kibocsátók környezetvédelmi követelményeinek átfogó felülvizsgálatára.

Érdemes odafigyelni a civil szervezetek (pl.:Védegyelet) 2008. áprilisi problémafeltáró összeállítására és javaslataira. Ők az egyik legfőbb problémát abban látják, hogy a korábbi beavatkozások alapvetően a többletvizek gyors levezetése érdekében történtek ahelyett, hogy azok a víz „természetes körforgásban tartását” segítették volna elő. Ennek kiküszöbölésére tett javaslataikat ugyan maradéktalanul nem osztjuk (pl: kanyargósság visszaállítása), de ahol lehet tudatosan tervezett és üzemeltetett tározók építésével vagy más műszaki beavatkozással (pl: időszakos árasztás lehetőségének megteremtése) meg kellene oldani, hogy a talaj mintegy szivacsként működve annyi vizet tarthasson meg, amennyit a művelés érdekeinek szem előtt tartásával éppen elbír. Ugyancsak a víz „megtartása céljából át kellene gondolni az elsősorban alföldi fokgazdálkodás bevezethetőségét, alkalmazhatóságát is. A jogharmonizációt csak a VGT kidolgozása harmadik szakaszában, a terv véglegesítésével párhuzamosan tartjuk indokoltnak.

Székesfehérvár, 2008. június 20.

Kapják:

1. Címzett
2. Irattár